“Esmu izteikts kooperācijas piekritējs”

Līvānu novada SIA “Rudzāts” piecos saimniekošanas gados ir izaugusi no 1 līdz 11 pamatstrādniekiem, sezonā papildus tiek algoti vismaz 10, savukārt apsaimniekojamās platības Līvānu novadā vien ir paplašinājušās no 30 līdz gandrīz 1200 ha, turklāt graudkopībai ir nākusi klāt arī gaļas lopkopība, metālapstrāde un lauksaimniecības tehnikas remontu serviss. Uzņēmuma valdes priekšsēdētājām **Ramisam Alijevam** “Latgales Laiks” jautāja par veiksmīgas saimniekošanas priekšnosacījumiem.

“Esmu vidzemnieks, Valmieras novadā ir vecāku saimniecība. Bet, kad mācījos LU Ekonomikas un vadības zinību fakultātē un gadu pabiju Amerikā, nolēmu, ka vajag sākt kaut ko savu. Šo vēlēšanos piepildīju pēc augstskolas. Tobrīd Rudzātos radiem bija brīva zeme, iegādājos darbnīcas un sāku saimniekot. Mans tēvs, būdams azerbaidžānis, ir nokārtojis pilsonību, viņš ir īsts Latvijas patriots. Latvija ir manas mājas. Es uzskatu, ka zemi varam apstrādāt paši, tā nav jāatdod ārzemniekiem,” uzskata Ramiss.

Viņš, radu atbalstīts, sāka saimniekot bez neviena traktora. Meklēdams atbalstu pie citiem lauksaimniekiem, saprata, ka vajag attīstīt savu tehnikas parku. Pirmais traktors bija nopirkts līzingā, tad sākās ES projektu ēra, un ir īstenoti 6 projekti, piesaistīts gandrīz 1milj. eiro. Tagad saimniecībā ir divi kombaini, vairāki traktori, sējmašīnas, pļaujmašīnas, graudu kalte un liellopu ferma.

Ramiss uzskata, ka šāds ES atbalsts būtu jāizmanto katram lauksaimniekam, citādi attīstība noritēs ar gliemeža lēnīgumu. Viņš atzinīgi novērtēja LAD darbinieces, viņas ir palīdzējušas ar labiem padomiem projektu izstrādāšanā.

Runājot par graudkopību, R. Alijevs atzina, ka laiku pa laikam notiek izturīgāko un ražīgākās graudu šķirņu meklējumi, proti, ir iesētas trīs ziemas un divas vasaras kviešu, divas ziemas rapša un divas ziemas rudzu šķirnes. Starp tām ir intensīvās ārzemju šķirnes, taču tām pat konvencionālajā saimniekošanā raža nav tik laba, kādu dod tepat Latvijā selekcionētās šķirnes. Tas ir tikai tāpēc, ka zeme nav ilgstoši arta un iekopta, vēl būs vajadzīgi gadi pieci, līdz varēsim pilnvērtīgi izmantot intensīvās kultūras.

“Visa uzņēmuma zeme, tai skaitā nomātā, mums ir apsaimniekota, bet, kad braucu garām aizaugušiem laukiem, man ir skumji. Visos semināros, saietos saku, ka zeme jāuztur kārtībā. Lai aizaugušu laiku atbrīvotu no krūmiem, lai tam atdotu auglīgumu, ir vajadzīgs pamatīgs darbs,” pastāstīja R. Alijevs.

SIA “Rudzāts” ir kļuvis spēcīgs spēlētājs graudkopības tirgū Latgalē, turklāt te izveidojās profesionāla komanda, tāpēc uzņēmums varēja pievērsties jaunām nozarēm. Vispirms tā bija metālapstrāde un lauksaimniecības tehnikas remonta serviss. Šeit ražo dažādus augsnes apstrādes agregātus, kas palīdz mazajiem lauksaimniekiem sagatavot augsni sējai. Šos pakalpojumus izmanto ne tikai Līvānu, bet arī attālāko novadu lauksaimnieki.

Tā kā uzņēmums apsaimnieko laukus, kuru meliorācijas sistēmas ir bojātas un bebri padarījuši savu melno darbu grāvjos, šādos laukos graudaugi izslīkst un labība neaug, tad šīs platības tika apsētas ar zālājiem un kļuva par vietu gaļas lopiem. Šobrīd

ganāmpulkā ir 230 liellopi un jaunlopi. Šī nozare tiek uzturēta ar bioloģiskās saimniekošanas metodēm. SIA "Rudzāts" audzē tikai Limuzīnu šķirnes vaislas liellopus, tos iepērk Latvijas, Vācijas, Dānijas, Turcijas pircēji.

Uzņēmums ir iesaistījies Vidzemes agroekonomiskajā kooperatīvā, un tas ir atvieglojis saražoto graudu realizāciju. Ramiss pastāstīja: "Esmu izteikts kooperācijas piekritējs. Kooperatīvs – tas ir spēks, ar kuru rēķinās, kur par labu cenu var pārdot visu savu produkciju, nevis par santīmiem atdot uzpircējiem. Kooperatīva filiālē Varakļānos mēs par labām cenām iepērkam sēklu, minerālmēslus, augu aizsardzības līdzekļus. Kooperācija lauksaimniekam nodrošina stabilitāti. Zemniekam nepietiek laika visiem darbiem, piemēram, sameklēt labu noieta tirgu, tāpēc to izdara kooperatīvs. Diemžēl, šāda laba kooperatīva pietrūkst gaļas lopkopībā. Visus mudinu kooperēties, tā ir ne tikai sadarbība, tā ir arī vērtīga pieredze, tu redzi un mācies, kā saimnieko citi. Pirms saimniekošanas esmu apmeklējis daudzus pamatīgus zemniekus, aizguvis viņu idejas, pieredzi. Tas jau ir visvērtīgākais kapitāls. Tāpat arī paši neskopojamies ar idejām, padomiem." Ramiss cer, ka jaunajā ES finanšu plānošanas periodā Zviedrijas mazo saimniecību kooperatīvu mode pārmetīsies arī uz Latviju.

Jāuzsver, ka Ramiss Alijevs ir iesaistījies Līvānu novada uzņēmēju padomē, viņam rūp, lai lauki nepaliktu tukši, lai lauksaimniecībā sāktu darboties arī jaunie. Valsts būtu ieguvēja, ja pagastos, novados veicinātu nelauksaimniecisku sfēru attīstību. Ramiss izstāstīja, kā Līvānu novada pašvaldība ar saviem līdzekļiem un projektiem atbalsta daudzas uzņēmēju padomes ierosinātās idejas, tostarp sakārto infrastruktūru rūpnieciskajā zonā Līvānos, remontē un būvē ceļus pagastos. R. Alijevs uzskata: "Valstij ir jāsaglabā lauku skolas, tā bērns no mazotnes pieradīs pie lauku vides, darbiem. Tāpat vairāk naudas jādod mazpilsētām, tās veidotu rūpnieciskās zonas, tur būtu mazie uzņēmēji, tie savukārt dotu darbu apkārtējo pagastu iedzīvotājiem, jo lauksaimniecība modernizējas, tā nespēs nodrošināt visus ar darba vietām. Arī iedzīvotājiem jābūt aktīvākiem, ar idejām jānāk uz pašvaldību vai pie vietējiem lauksaimniekiem, uzņēmējiem, visi kopā var gāzt lielus kalnus. Šāda sadarbība sekmēs paša labklājību un novada attīstību."

Ramiss Alijevs uz savas ādas ir pārbaudījis vienu labu atziņu – ja ir labs mērķis, tad nedz liela saimniecība, nedz arī valsts nevar patraucēt, lai to realizētu, kavēkļi var būt vienīgi paša bailes vai slinkums.